

WSPÓŁCZESNE TRANSFORMACJE INSTYTUCJI WŁASNOŚCI

Perspektywa
ekonomiczna



BARTŁOMIEJ BIGA

**WSPÓŁCZESNE
TRANSFORMACJE
INSTYTUCJI
WŁASNOŚCI**

Perspektywa
ekonomiczna



Wydawnictwo Naukowe Scholar
Warszawa 2023

Recenzje:
prof. dr hab. Łukasz Hardt
prof. dr hab. Elżbieta Mączyńska

Projekt okładki i stron tytułowych:
Maryna Wiśniewska

Redakcja i korekta:
Bogdan Baran

Copyright © by Wydawnictwo Naukowe Scholar Sp. z o.o., Warszawa 2023

Publikacja została sfinansowana ze środków subwencji przyznanej
Uniwersytetowi Ekonomicznemu w Krakowie – Projekt nr 046/GAP/2022/POT

ISBN 978-83-67450-34-8

doi 10.7366/9788367450348

Wydawnictwo Naukowe Scholar Spółka z o.o.
ul. Oboźna 1, 00-340 Warszawa
tel. 22 692 41 18; 22 826 59 21
dział handlowy: jak wyżej, w. 108
e-mail: info@scholar.com.pl
www.scholar.com.pl

Wydanie pierwsze
Skład i łamanie: WN Scholar
Druk i oprawa: www.druk-24h.com.pl

Spis treści

Wprowadzenie.....	7
Informacje o badaniu	13
Rozdział 1. Instytucja własności	19
1.1. Własność i posiadanie	19
1.2. Ograniczone prawa rzeczowe i stosunki zobowiązaniowe	31
1.3. Własność w ekonomicznej analizie prawa	35
1.4. Specyfika własności intelektualnej i innych zasobów niematerialnych ...	41
Rozdział 2. Czynniki transformujące instytucję własności	53
2.1. Gospodarka współdzielenia	53
2.2. Cyfryzacja gospodarki	58
2.3. Złożoność projektów i zwrot ku współwytwarzaniu	65
2.4. Unikanie własności	70
Rozdział 3. Czynniki przeciwdziałające transformacjom instytucji własności	77
3.1. Nieadekwatne standardy rachunkowości	78
3.2. Uwłasnościowanie zasobów niematerialnych	83
3.3. Postrzeganie ekonomicznej roli własności intelektualnej w orzecznictwie sądów (badanie orzeczeń Sądu Najwyższego)	93
3.4. Wartości liberalne i konserwatywne	103
Rozdział 4. Gotowość do rezygnacji z własności wybranych kategorii rzeczy – analiza wyników badania	109
4.1. Metodologia badania	110
4.2. Różnice pokoleniowe w podejściu do własności	117
4.3. Własność a inne niż wiek cechy respondentów	135
4.4. Wpływ doświadczeń z dostępem na życzenie na gotowość do rezygnacji z własności	142
4.5. Oczekiwania wobec polityk publicznych a gotowość do rezygnacji z własności	154
4.6. Gotowość do rezygnacji z własności – podsumowanie	166

Rozdział 5. Skutki współczesnych transformacji instytucji własności	173
5.1. Zastępowanie sprzedaży produktów świadczeniem usług	173
5.2. Rozwój wirtualnych platform i monopsonizacja	180
5.3. Dyfuzyjne metody zarządzania własnością intelektualną	185
5.4. Osłabienie efektu posiadania i modyfikacja heurystyk opisanych w ekonomii behawioralnej	192
5.5. Uwspólnianie zasobów i mniejsze obciążanie środowiska naturalnego	196
Podsumowanie wyników badania	201
Zakończenie	209
Załącznik. Skrócony kwestionariusz	215
Bibliografia	221
Spis wykresów i rysunków	231
Spis tabel	231